

TALOUSARVIO 2014

TALOUSSUUNNITELMA 2014- 2016

23.5.2013

SISÄLLYSLUETTELO

1. Yleistä	2
2. Liikennelaitoksen tavoitteet vuodelle 2015 ja tärkeimmät kehittämissuunnitelmat vuosille 2010 - 2015	3
3. HKL:n tavoitteet taloussuunnitelmavuosille 2014-2016	7
4. Käyttötalous, rahoitus ja vaikutus kaupunkiin 2014-2016	15
5. Investointisuunnitelma 2014-2023	23
6. Henkilöstösuunnitelma 2014-2016	25
7. Yksiköiden tavoitteet sekä tulos- ja rahoituslaskelmat	26

TAULUKOT

4.1. HKL:n tuloslaskelma 2012-2016	19
4.2. HKL:n rahoituslaskelma 2012-2016	20
4.3. HKL:n tunnusluvut 2012-2016	21
4.4. HKL:n vaikutus kaupungin talousarvioon 2012-2016	22
4.5. Erittely kaupungin tuesta 2014-2016	22
5.1. HKL:n investoinnit vuosina 2014-2018	23
5.2. HKL:n suurimmat investoinnit vuosina 2014-2018	23
5.3. HKL:n suurimmat investoinnit vuonna 2014	24
5.4. HKL:n investoinnit vuosina 2019-2023	24
5.5. HKL:n suurimmat investoinnit vuosina 2019-2023	24
6.1. HKL:n henkilöstösuunnitelma 2012-2016	25
7.1.1. HKL-Raitioliikenteen tuloslaskelma	27
7.1.2. HKL-Raitioliikenteen rahoituslaskelma	28
7.2.1. HKL-Metroliikenteen tuloslaskelma	30
7.2.2. HKL-Metroliikenteen rahoituslaskelma	31
7.2.1. HKL-Liikelaikoksen tuloslaskelma	35
7.2.2. HKL-Liikelaikoksen rahoituslaskelma	36

23.5.2013

1. YLEISTÄ

HKL:n on toiminut tuottajaorganisaationa vuoden 2010 alusta alkaen. HKL tuottaa raitio-, metro- ja lauttaliikenteen sekä joukkoliikenteen infraan liittyviä palveluja.

HKL koostuu kolmesta yksiköstä: HKL-Liikelaitos, HKL-Raitoliikenne ja HKL-Metroliikenne. HKL-Liikelaitokseen kuuluvat infrapalvelut, hallinto- ja talousyksikkö sekä konsernipalvelut ja johto. HKL:n henkilömäärä on 1077 henkilöä vuonna 2014.

HKL:n tavoiteohjelma 2015 ja tärkeimmät kehittämissuunnitelmat 2010-2015 hyväksyttiin HKL:n johtokunnassa vuonna 2010 ja ne päivitettiin johtokunnassa syyskuussa 2012.

Suunnitelmakaudella metroliikenteessä tapahtuu isoja muutoksia. Automaattimetron puoliautomaattiajo alkaa syksyllä 2015. Länsimetro käynnistyy 1.1.2016 ja vuonna 2017 metroliikenteen on tarkoitus siirtyä täysautomaattiajoon. HKL tulee vastaamaan Länsimetron liikennöinnistä.

Talousarviovuonna 2014 HKL:n tulostavoite on 0. Samalla tulostavoite on kaupungin talousarviossa sitova tavoite. Vuonna 2014 HKL-Metroliikenne tarvitsee ns. lisäkorvausta HSL:ltä 2,7 milj. euroa, jolla korvataan Länsimetron käyttöönottoon liittyviä menoja, joita varsinainen liikennöintikorvaus ei kata vielä vuonna 2014. Lisäkorvauksella katetaan metrovarikon laajentamisen kustannuksia sekä lisähenkilöstön palkkaamisesta aiheutuvia kuluja.

Taloussuunnitelmavuodet 2015-2016 on suunniteltu vuoden 2014 rahanarvoon. Vuonna 2015 menopaineet ovat pääomakuluissa ja henkilöstömenoissa. Poistot nousevat 3,6 milj. eurolla vuodesta 2014. Henkilöstökuluissa kasvua on 3,4 milj. euroa. Henkilöstömäärä nousee erityisesti metroliikenteessä, jossa koulutetaan uusia kuljettajia Länsimetron liikennöintiä varten.

Vuonna 2016 HKL:n menoissa on näkyvissä Länsimetron käyttöönotto. Länsimetron ylläpitokulut (10,9 milj. euroa) on kokonaisuudessaan budjetoitu HKL:n budjetin kautta aineisiin ja palveluihin. Lisäksi Länsimetron pääomakuluista se osuus, joka tulee suoraan Helsingin kaupungin maksettavaksi (5,6 milj. euroa), on budjetoitu HKL:n vuokra- ja vastikemenoihin. HKL:n poistot tulevat nousemaan 11,0 milj. euroa vuodesta 2015, josta noin puolet aiheutuu uusien metrovaunujen poistoista sekä vanhoihin metrovaunuihin asennettavien automaattimetrolaitteiden poistoista.

Vuosien 2015 ja 2016 menojen noususta liikennöintimenojen osuus tullaan kattamaan HSL:n liikennöintikorvaustuloilla. Metroliikenteen osalta liikennöintisopimus tullaan päivittämän 1.1.2016 alkaen, kun Länsimetron liikennöinti alkaa. Vuonna 2015 metroliikenteelle on budjetoitu lisäkorvaus (5,9 milj. euroa), jolla

23.5.2013

katetaan ne kulut, joita metrolienteelle aiheutuu valmistautumisesta Länsimetron operointiin.

Infrakulujen noususta ylläpitokulujen osuus kokonaisuudessaan sekä pääomakuluista puolet tullaan kattamaan HSL:n infrakorvauksella. Toinen puoli infran pääomakuluista katetaan kaupungin suoralla tuella.

HKL nostaa uutta lainaa 357,0 milj. euroa vuosina 2014-2016. Omavaraisuusaste on 59,5 % vuonna 2014, 50,0 % vuonna 2015 ja 44,0 % vuonna 2016.

HKL:n vaikutus kaupungin talousarvioon tulee kolmen erän kautta: peruspääoman tuotto, HSL:n infrakoron palautus ja kaupungin suora tuki HKL:lle. HKL:n nettovaikutus kaupungin talouteen on 10,7 milj. euroa vuonna 2014, 7,1 milj. euroa vuonna 2015 ja -1,4 milj. euroa vuonna 2016.

Liikennelaitoksen investointisuunnitelma kattaa vuodet 2014-2023. Investointien yhteissumma on 1 141,4 milj. euroa. Vuosien 2014-2018 investointeihin on varattu 646,7 milj. euroa. Vuosien 2014-2018 suurin yksittäinen investointikohde on uudet metrovaunut, joita tarvitaan Länsimetron liikennöintiä varten. Muita suuria investointikohteita ovat uudet raitiovaunut, automaattimetron investoinnit, uusi Koskelan raitiovaunuvarikko, jokeri 2 ja raitioratakorjaamon uudisrakennus. Lisäksi raitioratojen peruskorjauksiin ja uusien rataosuuksien rakentamiseen on varattu yhteensä 74,6 milj. euroa ja metroasemien peruskorjauksiin on varattu yhteensä 52,7 milj. euroa vuosille 2014-2018.

2. LIIKENNELAITOKSEN TAVOITTEET VUODELLE 2015 JA TÄRKEIMMÄT KEHITTÄMISVALINNAT VUOSILLE 2010-2015

2.1. Miksi HKL on olemassa? Mikä on HKL:n perustehtävä?

HKL edistää Helsingin seudun toimivuutta, elinvoimaa ja viihtyisyyttä tuottamalla ympäristöystävällisiä ja laadukkaita liikennepalveluita.

2.2. Tavoitetilat

Tavoitetila 2015 – Asiakas

HKL on tae korkeatasoisesta joukkoliikenteestä

- Palvelun laatu on korkeatasoista ja kehittyy edelleen
- Tyytyväisten matkustajien osuus on 90 % (2009: 88 %)
- Matkustajien kokema turvallisuus on parantunut
- Esteettömän raitiovaunuliikenteen osuus ajetuista lähdoistä on 90 % (2009: 55 %)

23.5.2013

Kehittämismääräykset 2010 - 2015:

Kehittämismääräysten ydin: Palvelujen kehittäminen ja turvallisuuden parantaminen

- Vahvistetaan kuljettajan ammattitaitoa
- Luodaan yhtenäinen HKL:n asiakaspalvelujärjestelmä
- Kaksinkertaistetaan panostukset asiakaspalvelukoulutukseen
- Uudistetaan luotettavuuden ja käytettävyyden seurantamenetelmät
- Uudistetaan matkustajien turvallisuutta ja turvallisuudentunteen parantamista tukevat järjestelmät
- Metroasemien, terminaalien ja pysäkkien laatuun ja turvallisuuteen panostetaan
- Parannetaan kaluston ennakkoivaa huoltoa ja panostetaan erityisesti esteettömän kaluston käytettävyyteen

Tavoitetila 2015 – Tuottaja

HKL on Helsingin seudun johtava joukkoliikennepalveluiden tuottaja

- HKL on kokonaisvaltainen ja tehokas organisaatio
- HKL:n rooli raideliikenteen tuottajana on vahva
- HKL:n tuottavuus on kehittynyt jatkuvasti

Kehittämismääräykset 2010 - 2015:

Kehittämismääräysten ydin: Tuotannon tehostaminen

- Luodaan seudullinen HKL
- Pidetään huolta HKL:än kyvystä laajentaa toimintaansa (liikenne, varikot, kalustohankinnat, henkilöstö yms.)
- Osallistutaan asiantuntijana seudun merkittäviin joukkoliikenteen kehittämishankkeisiin ja huolehditaan niiden resurssoinnista
- Huolehditaan kalustohankintojen, metron kulunvalvonnan ja Länsimetron toteuttamisen riittävästä resurssoinnista
- Kehitetään tuottavuutta pitkäjänteisesti ja suunnitelmallisesti
- Luodaan HKL:lle pitkäjänteinen turvallisuuspolitiikka

Tavoitetila 2015 - Henkilöstö

HKL tarjoaa merkityksen ihmisen työlle

- Johtaminen on kehittynyt
- Osaaminen ja laatutietoisuus kehittyvät jatkuvasti

23.5.2013

- Työhyvinvointi on parantunut, 64 % kokee työilmapiirin hyväksi
- Henkilöstö on sitoutunut tavoitteisiin
- Palkat ovat kilpailukykyiset
- Työvoiman riittävyys on varmistettu
- Työssä tapahtuvien työtapaturmien määrä on puolitettu

Kehittämismääräykset 2010 - 2015:

Kehittämismääräyksen ydin: Johtamisen kehittäminen

- Panostetaan johtamisen ja esimiestoiminnan sekä työyhteisöjen sisäisten vuorovaikutustaitojen kehittämiseen
- Kehitetään johtamista ja esimiestyötä tukevia raportointijärjestelmiä
- Laaditaan ja toteutetaan koko henkilöstön kattava osaamisen kehittämissuunnitelma
- Edistetään työhyvinvointia, työergonomiaa ja työturvallisuutta
- Lisätään työvuorojärjestelmien joustavuutta
- Uudistetaan henkilöstön osallistumisen/osallistamisen muodot
- Ollaan Helsingin kaupungin eturintamassa kehittämässä kannustavia palkkaus- ja palkkiojärjestelmiä
- Kehitetään HKL:n työnantajakuva, erityisesti sosiaalista mediaa hyödyntämällä
- Panostetaan osaavan työvoiman saatavuuteen, rekrytointiin, perehdyttämiseen ja pysyvyyteen
- Hyödynnetään johtamisessa kehittämiskeskustelua entistä laajemmin
- Lisätään sisäisen tiedottamisen laatua ja monipuolisuutta
- Panostetaan metron automatisoinnin aiheuttamien tehtävämuutoksien hyvään hoitoon

Tavoitetila 2015 – Kumppanuus

HKL luo yhdessä kumppaneidensa kanssa edellytykset Helsingin menestyväälle joukkoliikenteelle

- Kumppanuus HSL:n kanssa on kehittynyt luottamukseen ja kunnioitukseen perustuvaksi yhteistyöksi
- Toimintamuodot kaupungin muiden organisaatioiden sekä omien palvelu- ja tavaratoimittajien kanssa perustuvat laatua korostaviin palvelusopimuksiin ja kumppanuuteen
- HKL on asiantunteva ja vahvasti verkostoitunut toimija

Kehittämismääräykset 2010 - 2015:

Kehittämismääräyksen ydin: Kumppanuuteen ja avoimuuteen panostaminen

- Luodaan systemaattiset ja avoimet toimintamuodot niin HSL:n, kaupungin muiden organisaatioiden ja omien palvelu- ja tavaratoimittajien kanssa

23.5.2013

- Pidetään huolta HKL:n laaja-alaisesta osaamisesta
- Panostetaan verkostoitumiseen

Tavoitetila 2015 - Liikenne

Laajentunut raitiovaunu- ja metroliikenne on luotettavaa ja sujuvaa

- Raideliikenne on sujuvaa ja luotettavaa
- Raitioliikenne on laajentunut Jätkäsaareen, Ilmalaan ja Sompasaareen
- Metro kulunvalvonta on uusittu ja Länsimetro on toiminnassa (1.1.2016)

Kehittämismääräykset 2010 - 2015:

Kehittämismääräyksen ydin: Raitiovaunu- ja metroliikenteen kehittämishankkeiden menestyksellinen toteutus

- Edistetään joukkoliikenteen nopeuttamishankkeita
- Turvataan kaluston riittävyys
- Poistetaan kuljettajarahastus raitiovaunuliikenteestä
- Turvataan joukkoliikenneinfran laatutaso
- HKL on aktiivinen osapuoli raideliikenteen kehittämishankkeissa
- Toteutetaan metron kulunvalvonnan uusiminen ja raitioliikenneneratojen laajennukset suunnitelmien mukaisesti
- Parannetaan Suomenlinnan liikenteen operoinnin tehokkuutta

Tavoitetila 2015 - Ympäristö

HKL:n raideliikenne säilyttää asemansa seudun ympäristöystävällisimpänä liikennemuotona

- Liikenteen kasvu Helsingissä on kanavoitunut raideliikenteeseen
- HKL:n liikennetuotannon ja kiinteistöjen energiatehokkuus on parantunut
- HKL:n liikenne koetaan ympäristöystävälliseksi
- Rakentamisessa, peruskorjauksessa ja kalustossa panostetaan ympäristöystävällisiin ratkaisuihin

Kehittämismääräykset 2010 - 2015:

Kehittämismääräyksen ydin: Energiatehokkuuden parantaminen

- Varmistetaan raideliikennehankkeiden toteutuminen
- Kehitetään liikennetuotannon ja kiinteistöjen energiatehokkuutta
- Markkinoidaan tehokkaasti raideliikenteen ympäristöystävällisyyttä
- Siirrytään käyttämään liikennöinnissä ympäristöystävällisesti tuotettua sähköenergiaa ja hyödynnetään vihreän sähkön myönteiset vaikutukset

23.5.2013

- Koulutetaan kuljettajia energiaa säästävään ajotapaan
- Selvitetään jarrutusenergian hyödyntämismahdollisuuksia

Tavoitetila 2015 – Talous

HKL:n talous hoidetaan hyvin

- HKL:n talouden tulos on positiivinen
- HKL:n huolehtii omaisuudestaan ja sen arvon säilyttämisestä
- Henkilöstön osaaminen mahdollistaa kilpailukyvyn
- Pienennetään kiinteistöjen peruskorjausvelkaa
- Investoinnit toteutetaan kustannusarvioiden mukaisina

Kehittämismääräykset 2010 – 2015:

Kehittämismääräysten ydin: Tulosajattelun lisääminen

- Hoidetaan HKL:n taloutta hyvin
- Lisätään tulosajattelua kaikilla tasoilla
- Kehitetään esimiesten talousosaamista ja reagoitavuutta taloudellista tulosta parantavien toimenpiteiden toteuttamiseen
- Varataan riittävät määrärahat infran ylläpitoinvestointeihin
- Parannetaan taloussuunnitelmaan hyväksytyjen investointihankkeiden kustannusarvioiden tasoa
- Luodaan avoin projektinhallintajärjestelmä parantamaan investointihankkeiden seuranta
- Hyödynnetään investoinneissa yksityisen ja julkisen sektorin kumppanuutta

3. HKL:N TAVOITTEET TALOUSSUUNNITELMAVUOSILLE 2014-2016

3.1. HKL:n tavoitteiden kytkeytyminen kaupungin strategioihin

Hyvinvoiva helsinkiläinen

- HKL on tae korkeatasoisesta joukkoliikenteestä.

Elinvoimainen Helsinki

- Laajentunut raitiovaunu- ja metroliikenne on luotettavaa ja sujuvaa.
- HKL luo yhdessä kumppaneidensa kanssa edellytykset Helsingin menestyvälle joukkoliikenteelle.

Toimiva Helsinki

- Laajentunut raitiovaunu- ja metroliikenne on luotettavaa ja sujuvaa.
- HKL:n raideliikenne säilyttää asemansa seudun ympäristöystävällisimpänä liikennemuotona.

23.5.2013

Tasapainoinen talous ja hyvä johtaminen

- HKL tarjoaa merkityksen ihmisen työlle.
- HKL:n talous hoidetaan hyvin.

3.2. HKL:n sitovat tavoitteet Helsingin kaupungin talousarviossa 2014

- Tilikauden tulos vähintään nolla.
- Raitio- ja metroliikenteen asiakastyytyväisyys vähintään vuoden 2012 tasolla (Raitio 2012: 3,93; Metro 2012: 4,00).
- Raitioliikenteen luotettavuus on 99,85 % (2012: 99,90 %) ja metroliikenteen 99,96 % (2012: 99,94 %).
- Yleisillä alueilla suoritettavien kaivutöiden toteuttaminen lupaehdoissa edellytettyjen tavoiteaikojen puitteissa.
- Projektinhallintajärjestelmä on otettu käyttöön kaikissa infrainvestointihankkeissa.

3.3. HKL:n tulokorttitavoitteet vuodelle 2014

Taloudellinen tulos

- Tilikauden tulos vähintään 0.

Asiakastulos

- Raitio- ja metroliikenteen asiakastyytyväisyys (palvelutuotannon arvosana) vähintään vuoden 2012 tasolla (Raitio 2012: 3,93; Metro 2012: 4,00).
- Raitioliikenteen luotettavuus on 99,85 % (2012: 99,90 %) ja metroliikenteen 99,96 % (2012: 99,94 %).

Henkilöstötulos

- Työilmapiiri on hyvä, tyytyväisten osuus 61 % (2012: 58 %).
- Johtaminen paranee, arvosana > 3,35 (2012: 3,31).

Kehittämistulos

- Uusien raitiovaunujen hankinta etenee aikataulun mukaisesti, ensimmäiset kaksi vaunua matkustajaliikenteessä.
- Raitiovaunujen vikamäärää vähennetään vuoden 2012 tasosta (216 vikaa per milj. km tasoon 160 vikaa per milj.km).
- Toteutetaan kuljettajakohtaisen, reaaliaikaisen oman ajotavan seurantajärjestelmän pilotti.
- Uusien metrovaunujen hankinta etenee aikataulun mukaisesti.

23.5.2013

- Luodaan valmiudet metron automatisoinnin ja Länsimetron onnistuneeseen haltuunottoon.
- M100-junien sarja-asennukset valmistuneet ja M200-junien sarja-asennukset alkaneet.
- Automaattimetron vaihe 2c (testit ilman matkustajia) valmistunut ja vaihe 2d (testit matkustajien kanssa) meneillään.
- Automaattimetron aiheuttamien tehtävämuutosten yksityiskohtainen suunnitelma on valmistunut.
- HKL osallistuu aktiivisesti Länsimetron toteuttamiseen.
- Metrovarikon laajennuksen rakennustyön vaiheet 1,2, 4-6 valmistuneet.
- Koskelan varikkoalueen uudistaminen toteutusvaihe käynnissä.
- Osallistutaan aktiivisesti Raide-Jokerin suunnitteluun.
- Kiinteistöjen energiatehokkuuden kokonaissuunnitelmaa toteutetaan systemaattisesti.
- Automaattimetron aiheuttamat metroasemien muutostyöt toteutuksessa.
- Myllypuron metroaseman peruskorjaus käynnissä.
- Jokeri 2-tunneli ja Kuusmiehentien JL-katu ovat rakenteilla.
- Metron uuden asiakaspalvelu- ja turvallisuuskonseptin mukainen toiminta vakiintunut.
- HKL:n turvallisuuspolitiikkaohjelma on valmistunut.
- Panostuksia johtamisen ja esimiestoiminnan kehittämiseen lisätään.
- Kumppanuuden kehittämisohjelma on valmistunut.
- Vuonna 2013 laadittu tuottavuuden kehittämisohjelma on toteutusvaiheessa.

3.4. Tuottavuus

HKL:n talousarviossa esitetään tuottavuuden kehitys vuosina 2012-2016. Tuottavuusmittarin suoritteena käytetään raitio- ja metroliikenteen paikkakilometrejä painotettuna liikennöinti- ja infrakorvauksien mukaan. Panoksena mittarissa käytetään kokonaismenoja ilman korkomenoja ja varauksia.

Vuosina 2014-2015 HKL:n tuottavuus huononee. HKL valmistautuu automaattimetron ja Länsimetron käyttöönottoon, joista aiheutuu huomattavia menoja vuosina 2014-2015. Esimerkiksi laajennettu metrovarikko otetaan käyttöön vaiheittain ja uusia metrovanunkuljettajia palkataan, jotta länsimetron liikenne voisi alkaa 1.1.2016. Lisäksi poistoja nostavat nykyisen omaisuuden peruskorjaukset, jotka eivät lisää suoritelmää.

Vuonna 2016 HKL:n tuottavuus paranee, kun Länsimetron liikenne alkaa. HKL:n suoritelmäärä kasvaa huomattavasti, mutta kiinteissä menoissa ei tapahdu yhtä suurta nousua.

Vuosina 2013-2016 tärkeimmät toimenpiteet painottuvat siihen, että automaattimetron ja Länsimetron käyttöönotto tapahtuu kustannustehokkaasti ja niin, että Länsimetron käynnistyessä liikenteen operointi ja asemien sekä ratojen ylläpito pystytään hoitamaan mahdollisimman tehokkaasti.

23.5.2013

HKL tekee raitio- ja metrol liikenteen tuottamisesta sopimukset HSL:n kanssa. Näissä sopimuksissa on erikseen sovittu tuottavuustavoitteista. Sopimusten eri komponenteille on määritelty erilaisia tuottavuustavoitteita.

Raitioliikenteessä ylläpidetään saavutettu raitiovaunujen 85 %:n käytettävyyssaste. Tämä vähentää vaunutarvetta ja tuo säästöjä pääomakuluissa. Kunnossapidon prosesseja kehittämällä vähennetään myös rekryointitarvetta liikenteen lisääntyessä. Vaunukaluston luotettavuuden parantamisohjelmalla vähennetään teknisistä syistä tapahtuvia linjavaihtoja ja mahdollistetaan sovitulla kalustotyypillä tapahtuva liikenne ja vaaditun suoritetaso ylläpitäminen. Tämä parantaa raitioliikenteen tuottavuutta tuottamalla vaaditut kilometrit suunnitellun kokoisella kalustolla, jolloin tuottavuus kasvaa tuotoksen (paikkakilometrien) kasvaessa ja kustannusten pysyessä ennallaan tai alentuessa.

Eläköitymistä hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan. Liikenteen tuottavuutta parannetaan kehittämällä työaikajärjestelmiä, työaikasuunnittelua Hastus-järjestelmällä sekä keskipitkää työsuunnittelua Winbus-järjestelmällä. Kesämasijaisten käyttöä lisätään kesäkauden ylityötarpeen vähentämiseksi. Materiaalikustannuksia vähennetään tehostamalla ja kehittämällä ostotoimintaa sekä osto-osaamisen lisäämisellä.

HKL-Metroliikenne keskittyy tulevana vuosina automaattimetron ja Länsimetron käyttöönottoon. Metroliikenteen tuottavuustoimenpiteet painottuvat siihen, että automaattimetron ja Länsimetron käyttöönotto pystyttäisiin toteuttamaan mahdollisimman tehokkaasti.

Tuottavuuden parantamiseksi metroliikenne on aloittanut vuonna 2012 projektin, jonka päätavoitteena on uuden toiminnanohjausjärjestelmän luominen metroliikenteen tulevaisuuden tarpeisiin. Tähän projektiin kuuluu olennaisena osana myös yksikön sisäisten toimintaprosessien kartoitus ja prosessien kehittäminen tarvittaessa. Tulevaisuudessa tämä järjestelmä tulee toimimaan sekä metroliikenteen toiminnanohjausjärjestelmänä, että koko yksikköä koskevan toiminnanjohtamisen apujärjestelmänä.

Infrapalvelut kehittää talouden mittaus- ja seurantajärjestelmää. Infran ylläpito- ja huoltosuunnitelmaa, jossa määritetään kustannusrakenteet, joiden avulla varmistetaan ylläpidon tehokkuus, kehitetään edelleen. Kilpailutuksia lisätään vuoden 2013 tasosta.

Hallinto- ja talousyksikkö parantaa tuottavuutta organisoimalla toimintoja niin, että eläköitymisten yhteydessä tuottavuutta voidaan parantaa tehtäviä uudelleen järjestämällä. Lisäksi eri toiminnossa pyritään parantamaan työn laatua, jotta esimerkiksi oikeudenkäyntiasioista ei aiheudu liikakuluja tai ostolaskujen käsitte-lystä ei aiheudu viivästyskorkoja.

23.5.2013

3.5. Riskienhallinta

Liikennelaitoksen yksiköt ja johtoryhmä ovat arvioineet HKL:n toimintaympäristöön ja liikenteen hoitoon liittyviä riskejä. Valituille riskeille on tehty riskikuvaukset ja määritelty toimenpiteitä, joilla riskien toteutumisen vaikutuksia lievennetään ja toteutumistodennäköisyyttä pienennetään.

Suunnitelmakaudella 2013-2015 riskikuvauksista ja toimenpiteistä tarkistetaan vuosittain 30%. Samassa yhteydessä tunnistetaan uusia riskejä ja kehitetään riskienhallinnan liittämistä tiiviimmin suunnitteluun, toimintaan ja seurantaan. Riskeille määriteltyjä toimenpiteitä on pyritty liittämään investointihankkeiden suunnitteluun. Kaikkien investointihankkeiden perustietoihin on lisätty hankkeen oma riskinarviointi.

3.6. Laadun seuranta

HKL seuraa säännöllisesti ulkoisen ja sisäisen palvelun laadun tasoa. Liikennöintisopimusten noudattamista ja liikennöinnin laatutasoa seurataan ja poikkeamat kirjataan ja käsitellään tilaajan kanssa. Yksiköt tekevät myös itsearviointia laatutasonsa ylläpitämiseksi. Laatutason ylitys tuo bonusta ja tason alittaminen sanktioita.

HKL:n 16.10.2012 päivitettyssä tavoiteohjelmassa HKL:n asiakaspalvelun tahtotila on "HKL on tae korkeatasoisesta joukkoliikenteestä". Tavoitteita ovat 1) Palvelun laatu on korkeatasoista ja kehittyy edelleen, 2) Tyytyväisten matkustajien osuus on 90 %, 3) Matkustajien kokemus turvallisuus on parantunut ja 4) Esteettömän raitiovaunuliikenteen osuus ajetuista lähdöistä on 90 %.

Metroasemien, terminaalien ja pysäkkien laatuun ja turvallisuuteen panostetaan. Kaluston ennakoivaa huoltoa ja erityisesti esteettömän kaluston käytettävyyttä parannetaan.

Raitioliikenteen palvelun laadun kehittämistä ja kuljettajien palvelukoulutusta varten on otettu käyttöön Mystery shopping -menetelmä. Kaikkien raitiolinjojen palvelun tasoa ja liikennöinnin sujuvuutta mitataan menetelmän avulla vuosittain.

Matkustajat arvioivat joukkoliikennematkan aikana kirjallisesti palvelun laatua. Arviointeja tehdään vuosittain noin 3000 raitio- ja metroliikenteessä. Matkustajien antama kuljettajien arvosana ja teknisen laadun arvosana pidetään vuonna 2013 edellisinä vuosina saavutetulla tasolla. Järjestyksen ja turvallisuuden arvosanaa pyritään nostamaan. Palvelun laatutasoa nostetaan kehittämällä kuljetuskalustoa sekä kuljettajien palvelukoulutuksella ja ennakoivan ajon koulutuksella.

Hallinto- ja talousyksikössä sekä infrapalveluissa tehdään sisäinen asiakastytyväisyys selvitys kaikkien palveluiden osalta vuosittain. Vastaajina ovat HKL:n työntekijät. Vastaajien arviot ovat olleet hyvää tyydyttävää tasoa. Tuloksia hyö-

23.5.2013

dynnetään HTY:n ja infran tavoitteiden asettamisessa ja kehittämisessä. Vuosittain selvitetään merkittävimpien sidosryhmien näkemyksiä HKL:n yhteistoiminnan ja kumppanuuden laadusta.

Palautejärjestelmään raitio- ja metroliikenteestä tulee noin 2500 palautetta. Kuljettajat saavat palautteita eniten. Palautetiedot välittyvät vastuuhenkilöille asioiden parantamista varten, koulutusaiheiksi sekä henkilökohtaisiksi palautteiksi.

3.7. Ympäristö

HKL on merkittävä ympäristövaikuttaja Suomessa. Raideliikennepainotteinen joukkoliikenne on ympäristöä säästävää. Tavoiteohjelmassa HKL:n tavoitetilaksi ympäristön osalta todetaan, että ”HKL:n raideliikenne säilyttää asemansa seudun ympäristöystävällisimpänä liikennemuotona”.

HKL on sitoutunut omassa vuoteen 2015 ulottuvassa ympäristövisiossaan Helsingin kaupungin ympäristöstrategiaan, jossa ilmastomuutoksen vaikutusten vähentämiseksi tukeudutaan raideliikenneverkkoon. Rakentamisessa, peruskorjauksessa ja kalustossa toteutetaan ympäristöystävällisiä ratkaisuja ja energiatehokkuutta kehitetään liikennetuotannossa ja kiinteistöissä. Liikennöinnissä käytetään ympäristöystävällisesti tuotettua suomalaista vesisähköä.

HKL:n ympäristötoimista raportoidaan vuosittain. Toiminnan keskeiset ympäristövaikutukset ja tavoitteet niiden vähentämiseksi on kirjattu ympäristöraporttiin. Keskeisinä toiminnan ympäristövaikutuksina seurataan vuosittain sähkö- ja lämpöenergian kulutusta, kiinteistöjen sähkön ja lämpöenergian käyttöä, veden käyttöä, jätteiden käsittelyä ja kierrätystä, hiukkasten määrää, melua, raaka-aineiden kulutusta ja ympäristövahinkoja sekä läheltä piti -tilanteita.

Tuotantoyksiköiden energiansäästöavoitteet ovat haasteellisia, koska uusi metro- ja raitiovaunukalusto kuluttaa energiaa vanhoja enemmän monipuolisemman varustelunsa vuoksi. Energiasäästöavoite tulee suhteuttaa käytössä olevan kaluston kokoon sekä teknisen tason määritykseen. Energian kulutuksen vähentämiseen pyritään edelleen kouluttamalla kuljettajia taloudelliseen, energiaa säästävään ajotapaan.

HKL:n merkittävimmät mm. energiatehokkuuteen vaikuttavat ympäristötavoitteet vuosina 2014-2016 ovat seuraavat:

Vuosien 2014-2016 ympäristötavoitteet	Tilanne 2012
Infrapalveluissa on tehty toimenpideohjelma kiinteistöjen energiatarpeen vähentämiseksi. Tavoitteena on noin 15 % energiasäästö koko kiinteistömässän energiakulutuksessa.	Vallilan ja Töölön varikko: Tehty energiakatselmusraportin mukaisia toimenpiteitä.
Vuosina 2014-2015 tehdään energiakatselmuksia ehdotuksineen lopuista kiinteis-	Ruoholahden, Kampin, Sörnäisten ja Itäkeskuksen metroasemat: Tehty energiakat-

23.5.2013

töistä.	selmusraportti toimenpide-ehdotuksineen.
Uuden kaluston hankinnassa pyritään energiaa säästäviin teknisiin ratkaisuihin.	Kuljettajien ajotapaa tarkkailaan ja koulutetaan tarvittaessa energiaa säästävään, taloudelliseen ajotapaan.
Raitioliikenteessä energiansäästö tavoitteena on kulutustaso 50,0 MWh/milj. paikkakilometriä (ajoenergia, vaihdelämmitys ja syöttöasemat) vuonna 2014-2016. Kaikki ajoenergia on CO2-vapaata.	52,89 MWh/milj. pkm (tot. 2010) 51,25 MWh/milj. pkm (tot. 2011) 52,24 MWh/milj. pkm (tot. 2012)

3.8. Henkilöstöstrategia

HKL:n henkilöstöpoliittiset tavoitteet ja toimenpiteet on päivitetty tavoiteohjelmassa 2012-2015. Henkilöstövision ydin on, että HKL tarjoaa merkityksen ihmisen työlle. Vision toteuttamisessa on pääpaino seuraavissa asioissa: Johtaminen on kehittynyt, osaaminen ja laatu-tietoisuus kehittyvät jatkuvasti, henkilöstö on sitoutunut tavoitteisiin, henkilöstö on sitoutunut tavoitteisiin, työvoiman riittävyys on varmistettu, osaaminen ja laatu-tietoisuus kehittyvät jatkuvasti, palkat ovat kilpailukykyiset, palkat ovat kilpailukykyiset ja työssä tapahtuneiden työtaturmien määrä on puolittunut. Yksityiskohtaiset tavoiteohjelmassa olevat henkilöstöön liittyvät tavoitteet ja toimenpiteet kirjataan yksiköiden henkilöstöohjelmiin, tuloskorttiin sekä työsuojelun toimintaohjelmaan.

Henkilöstön tyytyväisyyttä ja huolenpitoon liittyviä asioita seurataan vuosittain tehtävällä työhyvinvointikyselyllä. Tyytyväisyys on laitostasolla säilynyt ennallaan, tyydyttävällä tasolla ja kyselyyn vastataan aktiivisesti. Vuonna 2012 kyselyn vastausprosentti oli 77.

Vuonna 2015 käyttöön otettavaa kaupungin HR-järjestelmää valmistellaan ja HKL:n henkilöstöprosesseja muokataan uuden järjestelmän edellyttämään suuntaan. Esimiesten koulutus oman työyhteisönsä henkilöstöjohtajaksi käynnistyy samoin viestintä henkilöstölle.

Tulos- ja kehityskeskustelujen yhteydessä tehdään myös henkilökohtainen kehittämissuunnitelma. Näiden pohjalta laaditaan henkilöstön koulutussuunnitelmia yksiköissä.

Henkilöstöraportti kootaan vuosittain ja se antaa perusteita esimiesten johtamiselle. Henkilöstöraportista löytyvät henkilöstön rakenteeseen, hyvinvointiin ja henkilöstöpalveluihin liittyvät tiedot. Henkilöstöraportin sisältöä käsitellään kattavasti henkilöstön kanssa ja se on kaikkien saatavilla intrassa.

23.5.2013

Sähköiset lomakkeet henkilöstöasioissa kuten vuosilomat ja sairauslomat on otettu käyttöön noin 150 henkilön osalta.

Johtamisvalmiuksien ja esimiestoiminnan sekä työyhteisöjen sisäisten vuorovai-
kutustaitojen kehittäminen ovat lähivuosina koulutuksen painopisteitä. Esimies-
ten verkkokoulutusohjelma ovat suorittaneet kaikki HKL:n esimiehet. Sen tulevat
suorittamaan myös kaikki tulevat uudet esimiehet.

Uusien työntekijöiden erityisesti kuljettajien rekrytointi on vilkasta mm. raitiolinjo-
jen laajentumisen vuoksi. Vilkastuvaan rekrytointiin varaudutaan vahvistamalla
HKL:n työnantajakuva ja hyödyntämällä sosiaalista mediaa. Henkilöstösuunnit-
telun apuna käytetään ennakoitumallia. Rekrytointiprosesseja yhtenäistetään ja
parannetaan.

3.9. Sukupuolivaikutusten arviointi

Tasa-arvoon liittyvät asiat ovat osa HKL:n yksiköiden henkilöstöohjelmaa. Tasa-
arvoon liittyviä tavoitteita määritellään tarpeen mukaan henkilöstöstrategiassa,
yksiköiden henkilöstöohjelmissa ja palkitsemisohjelmassa.

HKL:n henkilöstöstä on miehiä 75 ja naisia 25 prosenttia. Raitiovaununkuljetta-
jista on naisia 31 prosenttia ja metrojunan kuljettajista 43 prosenttia. Suurissa
ammattiryhmissä, kuten kuljettajat, on samapalkkaisuus saavutettu hyvin.

Esimies- ja johtotehtävissä on naisia noin 20 prosenttia. Äskettäin täytettyihin
päällikkö- ja asiantuntijatehtäviin on tullut valituksi useita naishakijoita.

3.10. Terveysvaikutusten arviointi

HKL:n esimiesten johtamiskoulutuksessa on ollut painopisteenä huolenpito hen-
kilöstöstä ja työturvallisuusjohtaminen ja työsuojelu sekä riskien arviointi. Kehi-
tyskeskusteluissa on paneuduttu mm. terveyteen liittyvien ja elämäntapaongel-
mien käsittelyyn. Varhaisen tuen malli on käytössä ja menettelytavat ongelmati-
lanteiden hoidossa esimiesten, luottamusmiesten ja työterveyshenkilöstön kes-
ken toimivat hyvin.

Sopimus työterveydenhuollon palveluista on päivitetty työterveyskeskuksen
kanssa ja se vastaa hyvin niitä tarpeita ja toiveita, joita HKL:n johdolla ja henki-
löstöllä on ennaltaehkäisevistä palveluista ja sairaanhoitopalveluista. Joukkoliik-
ennealan erityispiirteet on voitu ottaa sopimuksessa huomioon. Sairauspoissa-
olot ovat hienoisesti laskeneet.

Työsuojelun toimintaohjelma kirjattuine tavoitteineen päivitetään vuosittain. Työ-
turvallisuuskorttikoulutuksen ulottaminen kaikille sitä tarvitseville ammattiryhmille
on kirjattu työsuojelun tavoitteisiin. Työsuojelupakin käyttö tapaturmien ilmoitta-
misessa vakuutusyhtiöön on vakiintumassa.

Työpaikkaselvitykset ja vaarojen arvioinnit päivitetään suunnitellusti.

23.5.2013

Henkilökohtaiset kunto-ohjelmat ja niihin liittyvä elämäntapavalmennus on antanut kymmenille raitiovaunun- ja metrojunankuljettajille sekä esimiehille mahdollisuuden parantaa omaa hyvinvointiaan ja fyysistä kuntoaan.

HKL:n antama tuki henkilöstön omalla ajalla tapahtuvan kuntoliikunnan ja harrastus- ja kulttuuritoiminnan ylläpitämiseksi on merkittävä.

4. KÄYTTÖTALOUS, RAHOITUS JA VAIKUTUS KAUPUNKIIN 2014-2016

4.1. Käyttötalous 2014

Talousarviovuonna 2014 HKL:n tulostavoite on 0. Samalla tulostavoite on kaupungin talousarviossa sitova tavoite.

HKL:n liikevaihto on 157,6 (2013: 148,8) milj. euroa vuonna 2014. Liikevaihto muodostuu seuraavista eristä:

- HSL:ltä laskutettavista liikennöintikorvauksista raitioliikenteestä 50,5 (2013: 49,5) milj. euroa, metroliikenteestä 27,8 (2013: 25,2) milj. euroa ja Suomenlinnan lauttaliikenteessä 3,8 (2013: 4,2) milj. euroa eli yhteensä 82,1 (2013: 78,9) milj. euroa. Metroliikenteen liikennöintikorvaus sisältää ns. lisäkorvausta 2,7 (2013: 0) milj. euroa, jolla on tarkoitus korvata Länsimetron käyttöönottoon liittyviä menoja, joita varsinainen liikennöintikorvaus ei kata vielä vuonna 2014. Lisäkorvauksella katetaan metrovarikon laajentamisen kustannuksia sekä lisähenkilöstön palkkaamisesta aiheutuvia kuluja.
- HSL:ltä laskutettavasta infrakorvauksesta 66,2 (2013: 64,1) milj. euroa. Infrakorvaus sisältää metro-, raitio-, juna-, bussi- ja lauttaliikenteen liikenteen infraomaisuuden pääomakuluja sekä ylläpito- ja hallintokuluja.
- Helsingin kaupungilta saatavasta tuesta 9,1 (2013: 5,7) milj. euroa. Tuella korvataan sellaiset inframenot, joita HKL ei voi laskuttaa HSL:ltä HSL:n perussopimuksen mukaan. Tukea nostaa vuonna 2014 erityisesti infrainvestointien rahoittamiseen kohdistuvat korkokulut.
- Muista myyntituotoista 0,2 (2013: 0,2) milj. euroa, joka sisältää raitioliikenteen tilausajotuottoja.

Valmistusta omaan käyttöön on 5,0 (2013: 5,3) milj. euroa, joka sisältää ratojen rakentamiseen ja kunnossapitoon liittyviä töitä sekä vanhojen raitiovaunujen peruskorjauksia.

Liiketoiminnan muut tuotot, 16,6 (2013: 16,4) milj. euroa, koostuvat pääosin vuokra- ja mainostuloista.

23.5.2013

Aineita ja tarvikkeita on budjetoitu 15,7 (2013: 15,4) milj. euroa. Suurin erä on sähkömaksut 9,1 (2013: 8,9) milj. euroa.

Ulkopuolisten palvelujen ostoihin on budjetoitu 33,0 (2013: 32,5) milj. euroa. Suurimmat yksittäiset menoerät ovat vartiointi 4,5 (2013: 5,0) milj. euroa, liikennevälineiden korjaukset ja huollot 4,3 (2013: 4,4) milj. euroa, suomenlinnan lauttaliikenteen korvaus 3,8 (2013: 4,1) milj. euroa, ratojen korjaukset ja huollot 3,2 (2013: 2,9) milj. euroa, rakennusten korjaukset 2,6 (2013: 1,7) milj. euroa, koneiden korjaukset 2,3 (2013: 2,7) milj. euroa, rakennusten ulkopuhdistukset 2,2 (2013: 2,2) milj. euroa ja rakennusten siivoukset 2,1 (2013: 2,1) milj. euroa.

Palkkojen ja palkkioiden arvioidaan olevan 43,2 (2013: 41,3) milj. euroa. Henkilösivukulut ovat yhteensä 14,3 (2013: 13,9) milj. euroa. HKL:n keskimääräinen henkilömäärä on 1077 henkilöä vuonna 2013. Henkilömäärä nousee 22 henkilöllä vuodesta 2013.

Talousarviovuonna poistot ovat 36,9 (2013: 33,4) milj. euroa. Poistotasoa nostaa laajennetun metrovarikon vaiheittainen käyttöönotto sekä metroasemien ja raitioratojen peruskorjaukset.

Liiketoiminnan muissa kuluissa suurin erä on vuokrat. Jäsenmaksuihin on varattu UITP:n jäsenmaksuun 17.000 euroa.

Liikelylijäämä on 28,5 (2013: 26,6) milj. euroa.

Korkokulut ovat 6,2 (2013: 3,0) milj. euroa vuonna 2014. Raitioliikenteen kalustohankintoihin korkokuluja kohdistuu 0,6 milj. euroa ja metroliikenteen kalustohankintoihin 0,1 milj. euroa. Infrainvestointien ja tuotantorakennuksiin liittyvien investointien rahoittamiseen nostettavien lainojen korkovaikutus on 5,5 milj. euroa.

HKL maksama tuottotavoite pääomalle A on 9 % eli 8,4 milj. euroa vuodessa. Lisäksi HKL palauttaa Helsingin kaupungille HSL:ltä laskutetut infraomaisuuden korkotuotot 11,3 milj. euroa. Vastaavat korkotuotot ovat tulona HKL:n liikevaihdossa.

Investointivarausten lisäyksiä on budjetoitu 4,9 (2013: 5,3) milj. euroa ja poistojen vähennyksiä 2,4 (2013: 2,2) milj. euroa.

4.2. Käyttötalous 2015-2016

Taloussuunnitelmavuodet 2015-2016 on suunniteltu vuoden 2014 rahanarvoon.

Vuonna 2015 menopaineet ovat pääomakuluissa ja henkilöstömenoissa. Poistot nousevat 3,6 milj. eurolla vuodesta 2014. Poistoja nostavat metron kulunvalvonnan käyttöönotto sekä Vartiokylän uuden raitioratakorjaamon, Myllypuron metroaseman peruskorjauksen ja Jokeri 2:n valmistuminen vuoden 2015 aikana. Myös uusia metrovaunuja otetaan käyttöön vuonna 2015. Investointien rahoit-

23.5.2013

tamiseen nostettujen lainojen korkokulut nousevat 3,4 milj. eurolla vuodesta 2015. Henkilöstökuluissa kasvua on 3,4 milj. euroa. Henkilöstömäärä nousee erityisesti metrolienteessä, jossa koulutetaan uusia kuljettajia Länsimetron liikennöintiä varten.

Vuonna 2016 HKL:n menoissa on näkyvässä Länsimetron käyttöönotto. Länsimetron ylläpitokulut (10,9 milj. euroa) on kokonaisuudessaan budjetoitu HKL:n budjetin kautta aineisiin ja palveluihin. Lisäksi Länsimetron pääomakuluista se osuus, joka tulee suoraan Helsingin kaupungin maksettavaksi (5,6 milj. euroa), on budjetoitu HKL:n vuokra- ja vastikemenoihin. HKL:n poistot tulevat nousemaan 11,0 milj. euroa vuodesta 2015, josta noin puolet aiheutuu uusien metrovaunujen poistoista sekä vanhoihin metrovaunuihin asennettävien automaattimetrolaitteiden poistoista.

Vuosien 2015 ja 2016 menojen noususta liikennöintimenojen osuus tullaan kattamaan HSL:n liikennöintikorvaustuloilla. Metroliikenteen osalta liikennöintisopimus tullaan päivittämän 1.1.2016 alkaen, kun Länsimetron liikennöinti alkaa. Vuonna 2015 metroliikenteelle on budjetoitu lisäkorvaus (5,9 milj. euroa), jolla katetaan ne kulut, joita metroliikenteelle aiheutuu valmistautumisesta Länsimetron operointiin.

Infrakulujen noususta ylläpitokulujen osuus kokonaisuudessaan sekä pääomakuluista puolet tullaan kattamaan HSL:n infrakorvauksella. Toinen puoli infran pääomakuluista katetaan kaupungin suoralla tuella.

4.3. Rahoitus 2014-2016

HKL nostaa uutta lainaa 357,0 milj. euroa vuosina 2014-2016. Tästä lainamäärästä kohdistuu infrainvestointien sekä varikoiden laajennuksien ja peruskorjauksien rahoittamiseen 160,5 milj. euroa. Uusien metrovaunujen rahoittamiseen tarvitaan lainarahoitusta 147,5 milj. euroa ja uusien raitiovaunujen 49,0 milj. euroa.

Omavaraisuusaste on 59,5 % vuonna 2014, 50,0 % vuonna 2015 ja 44,0 % vuonna 2016.

4.4. Vaikutus kaupungin talouteen 2014-2016

HKL:n vaikutus kaupungin talousarvioon tulee kolmen erän kautta: peruspääoman tuotto, HSL:n infrakoron palautus ja kaupungin suora tuki HKL:lle. HKL:n nettovaikutus kaupungin talouteen on 10,7 milj. euroa vuonna 2014, 7,1 milj. euroa vuonna 2015 ja -1,4 milj. euroa vuonna 2016. HKL:n vaikutus kaupungin talouteen on esitetty taulukossa 4.4.

HKL maksaa peruspääoman tuottoa kaupungille siitä omaisuudesta, joka siirrettiin HKL:lle 1.1.1995, kun HKL:stä tuli liikelaitos. Peruspääoman tuotto prosentti on 9. HKL maksaa peruspääoman tuottoa 8,4 milj. euroa vuosittain 2014-2016.

23.5.2013

HSL:n infrasopimuksen mukaisesti HKL laskuttaa infraomaisuudesta laskennallista korkoa HSL:ltä. Saman koron HKL palauttaa suoraan kaupungille. HSL:n infrakorko, jonka HKL palauttaa kaupungille, on 11,3 milj. euroa vuonna 2014, 13,2 milj. euroa vuonna 2015 ja 15,6 milj. euroa vuonna 2016.

HKL tarvitsee kaupungin suoraa tukea, koska HKL:llä on inframenoja, joita HKL ei voi laskuttaa HSL:ltä tai muilta tahoilta. HSL:n ja kaupunkien välisessä infrasopimuksessa on määritetty, että infran pääomakuluista kaupungit voivat laskuttaa puolet HSL:ltä. Toinen puolisko infran pääomakuluista jää suoraan kaupunkien maksettavaksi; Helsingin osalta HKL laskuttaa infraomaisuuden poistoista 50 % kaupungilta ja infraomaisuuden hankintaan kohdistetut todelliset korkokulut 100 %:sti, koska HKL palauttaa HSL:ltä laskutettavan laskennallisen infrakoron täysimääräisesti kaupungille. Lisäksi HSL:n infrasopimuksessa on rajattu pois tiettyjä infratoimintoja kuten liityntäpysäköinti, bussipysäkit ja polkupyöräinfra. Infrasopimuksessa on määritetty myös, että infrakorvauksia voi laskuttaa HSL:ltä vasta kun infrakohde on otettu käyttöön; Länsimetro Oy laskuttaa hallintovastikkeita HKL:ltä vuosina 2014-2015, jotka kaupunki joutuu korvaamaan HKL:lle suorana tukena. Kaupungin tukeen sisältyy myös infran luonteisia eritä kuten bussiliikenteen valmiusmaksut ja Suomenlinnan tavaraliikennekorvaus, joihin HKL ei saa erillistä korvausta muualta.

Vuodesta 2015 alkaen kaupungin pitää maksaa erillistä poistotukea noin 1,9 milj. euroa. HSL:n infrasopimuksen mukaan vanha infraomaisuus, joka oli kirjanpidolliselta arvoltaan nolilla 31.12.2009, mutta jolla oli käypää arvoa, poistetaan HSL:n infrakorvauslaskennassa viiden vuoden aikana 31.12.2014 mennessä. Tämä johtaa siihen, että HKL:n kirjanpidossa olevan vanhan infraomaisuuden todelliset poistot ovat suuremmat kuin HKL:n saama infrakorvaus vanhan omaisuuden poistoista HSL:ltä vuodesta 2015 alkaen. Kaupungin suoralla tuella korvataan todellisten poistojen ja HSL:n maksaman korvauksen erotus.

Vuonna 2016 Länsimetron valmistuttua kaupungin maksettavaksi tulee 50 % Länsimetron poistoista ja todellisen koron ja laskennallisen HSL:n infrakoron erotus. Länsimetron poisto- ja korko-osuus on budjetoitu HKL:n vuokra- ja vastikemenoihin, joten kaupungin pitää korvata Länsimetron pääomakustannukset HKL:lle kaupungin tukena vuodesta 2016 alkaen.

Kaupunki maksaa HKL:lle suoraa tukea 9,1 milj. euroa vuonna 2014, 14,5 milj. euroa vuonna 2015 ja 25,4 milj. euroa vuonna 2016. Taulukossa 4.5. on eritelty kaupungin suora tuki HKL:lle vuosina 2014-2016.

23.5.2013

	Tilinpäätös	Ennuste	Talousarvio	Taloussuunn	Taloussuunn
TULOSLASKELMA 1000 €	2012	2013	2014	2015	2016
LIIKEVAIHTO					
Tuki kaupungilta	1 732	5 715	9 099	14 534	25 432
Liikennöntikorvaukset	76 630	78 853	82 110	88 194	105 166
Infrakorvaukset	61 186	64 071	66 169	65 880	81 571
Muut myyntitulot	173	190	187	187	187
	139 721	148 829	157 564	168 795	212 355
Valmistus omaan käyttöön	4 811	5 296	5 002	5 002	5 002
Liiketoiminnan muut tuotot	18 285	16 354	16 567	16 237	16 237
	23 096	21 650	21 569	21 239	21 239
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat:					
Ostot tilikauden aikana	-14 914	-15 385	-15 686	-15 986	-21 486
Ulkopuoliset palvelut					
SLL-korvaus	-3 792	-4 572	-4 200	-4 200	-4 200
Muiden palvelujen ostot	-27 077	-27 973	-28 799	-29 213	-38 524
	-45 784	-47 931	-48 685	-49 399	-64 210
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-40 035	-41 296	-43 176	-45 740	-46 699
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-11 160	-11 345	-11 759	-12 450	-12 709
Muut henkilösivukulut	-2 223	-2 579	-2 558	-2 708	-2 764
	-53 418	-55 220	-57 492	-60 898	-62 172
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-31 059	-33 445	-36 886	-40 443	-51 399
	-31 059	-33 445	-36 886	-40 443	-51 399
Liiketoiminnan muut kulut					
Vuokrakulut	-6 255	-6 366	-6 632	-6 632	-12 224
Muut kulut	-914	-926	-982	-982	-982
	-7 169	-7 292	-7 614	-7 614	-13 207
LIIEKEYLIJÄÄMÄ	25 387	26 591	28 456	31 680	42 607
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	11	8	0	0	0
Muut rahoitustuotot	25	-1	0	0	0
Korkokulut					
Kaupungin lainasta	-466	-252	-207	-309	-415
Muista lainoista	-1 036	-2 734	-6 011	-9 265	-17 219
Korvaus peruspääomalle	-8 442	-8 442	-8 442	-8 442	-8 442
Infrakorko	-10 882	-11 172	-11 349	-13 162	-15 595
Muut rahoituskulut	-38	0	0	0	0
	-20 828	-22 592	-26 009	-31 178	-41 671
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	4 559	3 999	2 447	502	936
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	4 559	3 999	2 447	502	936
Varausten ja rahastojen muutos					
Poistoeron muutos	-6 575	1 835	2 406	2 596	2 611
Vapaaehtoisten varausten muutos	3 870	-4 881	-4 853	-3 098	-3 547
	-2 705	-3 046	-2 447	-502	-936
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	1 854	953	0	0	0

4.1. HKL:n tuloslaskelma vuosina 2012-2016.

23.5.2013

RAHOITUSLASKELMA 1000 €	Tilinpäätös 2012	Ennuste 2013	Talousarvio 2014	Taloussuunnitelma	
				2015	2016
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
Tulorahoitus					
Liikelijäämä (-alijäämä)	25 387	26 591	28 456	31 680	42 607
Poistot ja arvonalennukset	31 059	33 445	36 886	40 443	51 399
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korvaus peruspääomalle	-8 442	-8 442	-8 442	-8 442	-8 442
Infrakorko	-10 882	-11 172	-11 349	-13 162	-15 595
Korkokulut kaupungin lainasta	-466	-252	-207	-309	-415
Muut	-1 037	-2 727	-6 011	-9 265	-17 219
	35 618	37 444	39 332	40 945	52 335
Investoinnit					
Tuotantoinvestoinnit	-29 460	-49 936	-15 524	-123 562	-106 991
Henkilökuljetuksen perusinvestoinnit	-47 105	-69 760	-72 160	-60 144	-68 186
	-76 564	-119 696	-87 684	-183 706	-175 177
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN NETTORAHAVIRTA	-40 946	-82 252	-48 352	-142 761	-122 842
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikainen					
Muilta saatujen lainojen lisäys	50 000	103 500	58 500	155 500	143 000
Kaupungilta saatujen lainojen vähennys	-1 988	-1 988	-1 988	-1 988	-1 988
Muilta saatujen lainojen vähennys	-2 106	-2 295	-9 190	-11 756	-17 987
Lyhytaikainen					
Muilta yrityksiltä saatujen lainojen muutos	2 106				
	48 012	99 217	47 323	141 756	123 025
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Vaihto-omaisuuden muutos	373	0	0	0	0
Yhdystilisaamisten muutos, lisäys (-), vähennys(+)	0	-3 301	1 029	1 005	-183
Yhdystilivelkojen muutos, lis (+), väh (-)	-12 729	-13 664	0	0	0
Saamisten muutos, lisäys (-), vähennys(+)	9 155	0	0	0	0
Saamisten muutos kunnalta/kuntayhtymältä	2 002	0	0	0	0
Korottomien velkojen muutos, lis (+), väh (-)	-9 611	0	0	0	0
Korottomien velkojen muutos kunnalta/kuntayhtymältä	3 778	0	0	0	0
	-7 032	-16 965	1 029	1 005	-183
RAHOITUKSEN NETTORAHAVIRTA	40 981	82 252	48 352	142 761	122 842
RAHAVAROJEN MUUTOS	35	0	0	0	0
Rahavarojen muutos					
Rahavarat 31.12.	164	164	164	164	164
Rahavarat 1.1.	129	164	164	164	164
	35	0	0	0	0

4.2. HKL:n rahoituslaskelma vuosina 2012-2016.

23.5.2013

TUNNUSLUVUT	Tilinpäätös 2012	Ennuste 2013	Talousarvio 2014	Taloussuunnitelma	
				2015	2016
Toiminnan laajuus					
Liikevaihto, milj. €	139,7	148,8	157,6	168,8	212,4
Liikevaihdon muutos, %	3,2	6,5	5,9	7,1	25,8
Tulos ja kannattavuus					
Liikevoitto, milj. €	25,4	26,6	28,5	31,7	42,6
Liikevoitto, %	18,2	17,9	18,1	18,8	20,1
Rahoitustulos, %	25,5	25,2	25,0	24,3	24,6
Kokonaispääoman tuotto, %	4,3	4,1	4,0	3,9	4,5
Sijoitetun pääoman tuotto, %	4,8	4,4	4,2	4,1	4,7
Rahoitus					
Omavaraisuusaste, %	72,1	63,4	59,5	50,0	44,0
Quick ratio	0,3	0,5	0,5	0,5	0,5
Current ratio	0,4	0,6	0,6	0,6	0,6
Muut tunnusluvut					
Henkilöstö	1 035	1 055	1 077	1 135	1 157
Liikevaihto/henkilö (1000 €)	135	141	146	149	183
*) Tuottavuus (2011=100)	100	99	97	95	112
Paikkakilometrit, milj	2 668,0	2 709,9	2 708,8	2 795,8	4337,8
***) Paikkakilometrikustannus (€)	0,062	0,063	0,065	0,068	0,054

*) Tuottavuus raitio- ja metroliikenteen painotettua paikkakilometri-indeksiä kohti

***) vuosien 2012 ja 2013 kustannukset muutettu vuoden 2014 rahanarvoon suunnitteluohjeen mukaisella hintatason muutoksella

4.3. HKL:n tunnusluvut vuosina 2012-2016.

23.5.2013

LIIKENNELAITOKSEN TALOUSARVION VAIKUTUS KAUPUNGIN TALOUSARVIOON

1000 €

	2012	2013	2014	2015	2016
Peruspääoman tuotto	8 442	8 442	8 442	8 442	8 442
Infran korkotulo	10 882	11 172	11 349	13 162	15 595
Tuki kaupungilta	-1 732	-5 715	-9 099	-14 534	-25 432
Netto	17 592	13 898	10 691	7 070	-1 395
Pitkäaikaisen vieraan pääoman vähennys	1 988	1 988	1 988	1 988	1 988
Pitkäaikaisen vieraan pääoman korko	466	252	207	309	415

4.4. HKL:n vaikutus kaupungin talousarvioon vuosina 2012-2016.

ERITTELY KAUPUNGIN TUESTA 2014-2016

1000 €

	2014	2015	2016
Kaupungin suora tuki:			
- Poistotuki, 50 % infrainvestointien poistoista	2 648	4 830	7 179
- Poistotuki, lisäosuus 2015 alkaen	0	1 942	1 952
- Poistotuki Suomenlinnan poistot, vanha omaisuus	31	31	30
- Poistotuki juna-asemien poistot, vanha omaisuus	184	182	182
- Korkotuki, infran todelliset korot	4 366	5 641	8 922
- Länsimetro, kaupungin osuus poistoista	0	0	2 806
- Länsimetro, kaupungin osuus koroista	0	0	2 787
- Länsimetron infra/hallintovastikkeet	350	350	0
- Liityntäpysäköinti-infra	562	581	590
- Bussipysäkkiinfra	406	424	431
- Pyöräinfra	120	120	120
- Suomenlinnan tavaraliikennekorvaus	225	225	225
- Bussiliikenteen valmiusmaksut	207	207	207
Netto	9 099	14 534	25 432

4.5. Erittely kaupungin tuesta 2014-2016.

23.5.2013

5. INVESTOINTISUUNNITELMA 2014-2023

5.1. Yleistä

Liikennelaitoksen investointisuunnitelma kattaa vuodet 2014-2023. Investointien yhteissumma on 1 141,4 milj. euroa.

5.2. Investointisuunnitelma 2014-2018

Vuosien 2014-2018 investointeihin on varattu 646,7 milj. euroa. Taulukossa 5.1. on yhteenveto investoinneista vuosina 2014-2018.

milj. euroja	2014	2015	2016	2017	2018	yht.
HKL-Liikelaitos						
Joukkoliikenneinvestoinnit	72,2	60,1	68,2	37,5	54,2	292,2
Tuotantoinvestoinnit	6,5	5,7	8,9	13,4	11,8	46,3
HKL-Raitioliikenne	3,5	15,5	42,3	42,3	20,4	124,1
HKL-Metroliiikenne	5,5	102,3	55,8	9,1	11,5	184,1
Yhteensä investoinnit	87,7	183,7	175,2	102,2	97,9	646,7

5.1. HKL:n investoinnit vuosina 2014-2018.

Vuosien 2014-2018 suurin yksittäinen investointikohde on uudet metrovaunut, joita tarvitaan Länsimetron liikennöintiä varten. Muita suuria investointikohteita ovat uudet raitiovaunut, automaattimetron investoinnit, uusi Koskelan raitiovaunuvarikko, Jokeri 2 ja raitioratakorjaamon uudisrakennus. Lisäksi raitioratojen peruskorjauksiin ja uusien rataosuuksien rakentamiseen on varattu yhteensä 74,6 milj. euroa ja metroasemien peruskorjauksiin yhteensä 52,7 milj. euroa vuosille 2014-2018. Taulukossa 5.2. on yhteenveto vuosien 2014-2018 suurimmista investoinneista.

milj. euroja	2014	2015	2016	2017	2018	yht.
Uudet metrovaunut	3,2	96,5	24,4	1,9	8,9	134,8
Uudet raitiovaunut	0,9	12,0	38,2	35,0	16,7	102,8
Automaattimetro, infra	2,5	2,5	25,0	7,5	2,0	39,5
Koskelan raitiovaunuvarikko	0,5	5,0	8,0	12,0	10,0	35,5
Automaattimetro, junamuutokset	0,0	0,0	22,5	6,5	1,5	30,5
Jokeri 2	15,0	13,0	0,0	0,0	0,0	28,0
Ratakorjaamon uudisrakennus	9,0	12,0	1,0	0,0	0,0	22,0

5.2. HKL:n suurimmat investoinnit vuosina 2014-2018.

Vuoden 2014 suurin yksittäinen investointikohde on Jokeri 2, johon on budjetoitu 15,0 milj. euroa. Muita suuria kohteita ovat metrovarikon kehittäminen, raitioratakorjaamon uudisrakennus, Hakaniemen ja Myllypuron metroasemien perus-

23.5.2013

korjaus, raitioratojen peruskorjaukset ja uudet metrovaunut. Taulukossa 5.3. on yhteenveto vuoden 2014 suurimmista investointikohteista.

milj. euroja	2014
Jokeri 2	15,0
Metrovarikon kehittäminen	9,6
Ratakorjaamon uudisrakennus	9,0
Hakaniemen metroaseman peruskorjaus	6,9
Myllypuron metroasema peruskorjaus	6,5
Raitioratojen peruskorjaus	4,4
Uudet metrovaunut	3,2

5.3. HKL:n suurimmat investoinnit vuonna 2014.

5.3. Investointisuunnitelma 2019-2023

Vuosien 2019-2023 investoinnit ovat yhteensä 494,7 milj. euroa. Taulukossa 5.4. on yhteenveto investoinneista vuosina 2019-2023.

milj. euroja	2019	2020	2021	2022	2023	yht.
HKL-Liikelaitos						
Joukkoliikenneinvestoinnit	43,8	67,5	65,4	60,0	45,1	281,7
Tuotantoinvestoinnit	8,4	0,5	0,7	0,8	2,2	12,6
HKL-Raitioliikenne	4,6	9,7	14,0	38,8	96,5	163,6
HKL-Metroliiikenne	0,8	0,5	0,7	0,9	34,0	36,8
Yhteensä investoinnit	57,6	78,1	80,8	100,4	177,8	494,7

5.4. HKL:n investoinnit vuosina 2019-2023.

Vuosien 2019-2023 suurin investointikohde on raide-Jokeri, jonka vaunuhankintoihin on budjetoitu 90,0 milj. euroa sekä radan ja varikon rakentamiseen 75,6 milj. euroa. Muita suuria investointikohteita ovat uudet raitiovaunut (optio), Östersundomin metro ja uudet metrovaunut. Taulukossa 5.5. ovat suurimmat investointikohteet vuosina 2019-2023.

milj. euroja	2019	2020	2021	2022	2023	yht.
Uudet raitiovaunut, raide-Jokeri	0,0	0,0	0,0	10,0	80,0	90,0
Raide-Jokeri, rata ja varikko	18,9	18,9	18,9	18,9	0,0	75,6
Uudet raitiovanut, optio	0,0	5,8	11,6	26,1	14,5	58,0
Östersundomin metro	0,0	14,0	14,0	14,0	14,0	56,0
Uudet metrovaunut	0,0	0,0	0,0	0,0	33,0	33,0

5.5. HKL:n suurimmat investoinnit vuosina 2019-2023.

23.5.2013

6. HENKILÖSTÖSUUNNITELMA 2014-2016

HKL:N HENKILÖSTÖ 2012-2016

		2012		2013		2014		2015		2016	
		MÄÄRÄ	HTV	MÄÄRÄ	HTV	MÄÄRÄ	HTV	MÄÄRÄ	HTV	MÄÄRÄ	HTV
HTY	toimihenkilöt	59	59	57	57	57	57	57	57	57	57
INF	toimihenkilöt	39	38	46	45	50	49	53	52	54	53
	tuntipalkkaiset	50	47	47	45	48	47	49	48	45	44
	Yhteensä	89	85	93	90	98	96	102	100	100	97
RAI	toimihenkilöt	67	66	69	67	69	68	69	68	68	67
	kuljettajat	391	355	390	359	400	365	406	372	407	375
	tuntipalkkaiset	170	167	171	168	168	166	172	170	176	174
	Yhteensä	628	588	630	594	637	599	646	609	651	616
MET	toimihenkilöt	59	58	62	61	65	64	65	65	68	68
	kuljettajat	115	91	116	93	111	91	152	131	164	142
	tuntipalkkaiset	86	85	97	97	108	108	112	112	118	118
	Yhteensä	259	233	275	251	283	263	329	308	349	327
TJ		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Yhteensä		1 036	966	1 055	993	1 077	1 015	1 135	1 075	1 157	1 098

* Henkilömäärä ja henkilötyövuodet ovat keskimäärin vuoden aikana.

* Henkilötyövuosi on yhden täyttä työaikaa tekevän henkilön koko työvuosi.

6.1. HKL:n henkilöstö vuosina 2012-2016.

23.5.2013

7. YKSIKÖIDEN TAVOITTEET SEKÄ TULOS- JA RAHOITUSLASKELMAT

7.1. HKL-Raitoliikenne

7.1.1. Tavoitteet 2014-2016

Tuloskorttitavoitteet 2014

Taloudellinen tulos

- Tilikauden tulos vähintään 0.

Asiakastulos

- Kuljettajien arvosana 4,00 ja teknisen laadun arvosana 3,94 (toteuma 2012: 4,00/3,94). Pidetään edellisinä vuosina saavutettu taso.
- Raitoliikenteestä johtuvien ajamattomien lähtöjen osuus suunnitellusta liikenteestä ei ylitä 0,15% (toteuma 2012: 0,1%).

Henkilöstötulos

- Työhyvinvointikyselyn vastausprosentti vähintään 76 % tasolla (toteuma 2012: 73%).
- Johtaminen paranee, arvosana > 3,45 (mittarina työhyvinvointitutkimuksen arvosana työyhteisön toimivuudesta ja johtamisesta (kysymykset 4,6,7 ja 8 ka, toteuma 2012: 3,35).

Kehittämistulos

- Uusien NRV2010-raatiovaunujen hankinta etenee aikataulun mukaisesti. Vaunujen koekäyttö matkustajaliikenteessä toteutuu suunnitelman mukaan.
- Winbus-järjestelmä on käytössä NRV2010-kaluston luotettavuuden ja käytettävyyden seurannassa.
- Kolareiden määrä vähentyy ennakoivan ajokoulutuksen ja kuljettajakoulutuksen kehittämisen vaikutuksella.
- Kaluston luotettavuuden ja käytettävyyden seuranta ja analysointi tuottaa toimenpiteitä kaluston luotettavuuden lisäämiseksi.
- Linjakelpoisuusehtojen mukaisesti laskettujen vikojen määrää vähennetään vuoden 2012 tasosta (216 vikaa per milj. km) tasoon 160 vikaa per milj. km
- Ratatöiden suorittaminen hoidetaan kaivulupien puitteissa.
- Matkustajaystävällisen ajotapaseurantajärjestelmän kehittäminen siten, että kuljettaja voi seurata reaaliaikaisesti omaa ajotapaansa. Vuoden 2014 aikana saadaan käyttöön pilottijärjestelmä.
- Osaamiskartoitusten tulokset ovat käytettävissä ja niitä hyödynnetään.
- Tuotannonohjausta kehittämällä parannetaan vaunujen käytettävyyttä ja matkalattiaisten lähtöjen osuutta.

23.5.2013

7.1.2. HKL-Raitoliikenteen tuloslaskelma

TULOSLASKELMA	Tilinpäätös 2012	Ennuste 2013	Talousarvio 2014	Taloussuunn 2015	Taloussuunn 2016
LIKEVAIHTO					
Liikennöintikorvaukset	48 365	49 523	50 507	51 367	53 130
Muut myyntitulot	9 670	9 831	11 073	11 101	11 376
	58 035	59 354	61 580	62 469	64 506
Valmistus omaan käyttöön	304	449	300	300	300
Liiketoiminnan muut tuotot	3 222	2 839	2 586	2 586	2 586
	3 526	3 288	2 886	2 886	2 886
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat:					
Ostot tilikauden aikana	-4 528	-4 669	-4 831	-4 831	-4 731
Ulkopuoliset palvelut					
Muiden palvelujen ostot	-9 806	-10 488	-10 612	-10 526	-10 336
	-14 334	-15 158	-15 443	-15 357	-15 067
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-23 293	-23 516	-24 286	-24 724	-24 979
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-6 520	-6 536	-6 667	-6 787	-6 857
Muut henkilösivukulut	-1 295	-1 486	-1 450	-1 476	-1 491
	-31 108	-31 538	-32 403	-32 987	-33 328
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-7 006	-7 166	-8 652	-8 672	-9 239
	-7 006	-7 166	-8 652	-8 672	-9 239
Liiketoiminnan muut kulut					
Vuokrakulut	-5 318	-5 475	-5 569	-5 569	-5 569
Muut kulut	-95	-123	-142	-142	-142
	-5 414	-5 598	-5 711	-5 711	-5 711
LIIKEYLIJÄÄMÄ	3 698	3 182	2 257	2 628	4 047
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	4	0	0	0	0
Korkokulut					
Kaupungin lainasta	-357	-182	-154	-229	-306
Muista lainoista	-751	-425	-583	-991	-2 307
Korvaus peruspääomalle	-2 236	-2 236	-2 236	-2 236	-2 236
Muut rahoituskulut	-38	0	0	0	0
	-3 377	-2 842	-2 973	-3 456	-4 848
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	322	340	-717	-828	-802
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	322	340	-717	-828	-802
Varausten ja rahastojen muutos					
Poistoeron muutos	-745	355	717	828	802
Vapaaehtoisten varausten muutos	975	-32	0	0	0
	231	323	717	828	802
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	552	663	0	0	0

7.1.1. HKL-Raitoliikenteen tuloslaskelma vuosina 2012-2016.

23.5.2013

7.1.3. HKL-Raitoliikenteen rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA 1000 €	Tilinpäätös 2012	Ennuste 2013	Talousarvio 2014	Taloussuunnitelma 2015	Taloussuunnitelma 2016
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
Tulorahoitus					
Liikelyljäämä (-alijäämä)	3 698	3 182	2 257	2 628	4 047
Poistot ja arvonalennukset	7 006	7 166	8 652	8 672	9 239
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korvaus peruspääomalle	-2 236	-2 236	-2 236	-2 236	-2 236
Korkokulut kaupungin lainasta	-357	-182	-154	-229	-306
Muut	-784	-424	-583	-991	-2 307
	7 328	7 506	7 935	7 844	8 437
Investoinnit					
Tuotantoinvestoinnit	-7 902	-14 048	-3 543	-15 545	-42 295
	-7 902	-14 048	-3 543	-15 545	-42 295
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN NETTORAHAVIRTA	-574	-6 542	4 392	-7 701	-33 858
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikainen					
Muilta saatujen lainojen lisäys	0	2 500	0	11 000	38 000
Kaupungilta saatujen lainojen vähennys	-1 509	-1 509	-1 509	-1 509	-1 509
Konsernin muilta yrityksiltä saatujen lainojen vähennys	-907	-907	-907	-907	-907
Muilta saatujen lainojen vähennys	-566	-566	-1 252	-1 408	-1 836
Lyhytaikainen					
Muilta yrityksiltä saatujen lainojen muutos	566	0	0	0	0
	-2 415	-481	-3 667	7 176	33 749
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Vaihto-omaisuuden muutos	-121	0	0	0	0
Yhdystilisaamisten muutos, lisäys (-), vähennys(+)	2 099	7 024	-725	524	109
Saamisten muutos, lisäys (-), vähennys(+)	-30	0	0	0	0
Saamisten muutos kunnalta/kuntayhtymältä	286	0	0	0	0
Korottomien velkojen muutos, lis (+), väh (-)	863	0	0	0	0
Korottomien velkojen muutos kunnalta/kuntayhtymältä	-102	0	0	0	0
	2 996	7 024	-725	524	109
RAHOITUKSEN NETTORAHAVIRTA	581	6 542	-4 392	7 701	33 858
RAHAVAROJEN MUUTOS	7	0	0	0	0
Rahavarojen muutos					
Rahavarat 31.12.	74	74	74	74	74
Rahavarat 1.1.	68	74	74	74	74
	7	0	0	0	0

7.1.2. HKL-Raitoliikenteen rahoituslaskelma vuosina 2012-2016.

23.5.2013

7.2. HKL-Metroliikenne

7.2.1. Tavoitteet 2014-2016

Tuloskorttitavoitteet 2014

Taloudellinen tulos

- Tilikauden tulos vähintään 0.

Asiakastulos

- Metroliikenteen palvelutuotannon arvosana > 4,00 (2012: 4,00).
- Ajettujen lähtöjen osuus suunnitelluista metroliikenteessä 99,96 % (2012: 99,94).
- Positiivisten matkustajapalautteiden määrän kasvu.

Henkilöstötulos

- Työilmapiiri hyvä, tyytyväisten osuus 61 % .
- Johtaminen paranee, arvosana > 3,55.
- Koulutuspäivät 1pv/henkilö.

Kehittämistulos

- Uusien metrovaunujen hankinta etenee aikataulun mukaisesti.
- M100-junien sarja-asennukset valmistuneet ja M200-junien sarja-asennukset alkaneet.
- Automaattimetron vaihe 2c (testit ilman matkustajia) valmistunut ja vaihe 2d (testit matkustajien kanssa) meneillään.
- Automaattimetron aiheuttamien tehtävämuutosten yksityiskohtainen suunnitelma on valmistunut.
- Automaattimetron aiheuttamat metroasemien muutostyöt toteutuksessa.
- Metron kulunvalvontaprojekti etenee aikataulussa ja kustannusarviossa.
- HKL- Metroliikenne osallistuu aktiivisesti Länsimetron toteuttamiseen.
- Luodaan valmiudet metron automatisoinnin ja Länsimetron onnistuneeseen haltuunottoon.
- Metron toimintaohjeiden päivityksen II vaihe.

23.5.2013

7.2.2. HKL-Metroliikenteen tuloslaskelma

TULOSLASKELMA	Tilinpäätös 2012	Ennuste 2013	Talousarvio 2014	Taloussuunn 2015	Taloussuunn 2016
LIIKEVAIHTO					
Liikennöintikorvaukset	24 320	25 158	27 803	33 027	48 236
Muut myyntitulot	5 566	5 523	5 539	5 598	5 585
	29 886	30 681	33 341	38 625	53 821
Liiketoiminnan muut tuotot	1 768	1 515	1 813	1 483	1 483
	1 768	1 515	1 813	1 483	1 483
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat:					
Ostot tilikauden aikana	-4 008	-3 837	-3 955	-4 255	-7 155
Ulkopuoliset palvelut					
Muiden palvelujen ostot	-2 857	-2 715	-2 746	-2 746	-4 296
	-6 866	-6 553	-6 701	-7 001	-11 451
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-10 023	-10 581	-11 286	-13 215	-14 039
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-2 773	-2 860	-3 032	-3 550	-3 772
Muut henkilösivukulut	-557	-652	-659	-772	-820
	-13 352	-14 092	-14 978	-17 538	-18 631
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 464	-4 245	-4 535	-4 722	-10 432
	-4 464	-4 245	-4 535	-4 722	-10 432
Liiketoiminnan muut kulut					
Vuokrakulut	-2 924	-3 771	-6 369	-6 869	-6 869
Muut kulut	-113	-109	-113	-113	-113
	-3 038	-3 879	-6 482	-6 982	-6 982
LIIKEYLIJÄÄMÄ	3 935	3 426	2 458	3 865	7 807
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	7	8	0	0	0
Muut rahoitustuotot	1	-1	0	0	0
Korkokulut					
Kaupungin lainasta	-109	-70	-53	-80	-109
Muista lainoista	0	0	-7	-1 465	-4 611
Korvaus peruspääomalle	-2 984	-2 984	-2 984	-2 984	-2 984
	-3 085	-3 047	-3 044	-4 529	-7 705
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	849	379	-586	-665	102
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	849	379	-586	-665	102
Varausten ja rahastojen muutos					
Poistoeron muutos	512	512	586	665	706
Vapaaehtoisten varausten muutos	-849	-562	0	0	-808
	-337	-50	586	665	-102
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	512	329	0	0	0

7.2.1. HKL-Metroliikenteen tuloslaskelma vuosina 2012-2016.

23.5.2013

7.2.3. HKL-Metroliikenteen rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA 1000 €	Tilinpäätös 2012	Ennuste 2013	Talousarvio 2014	Taloussuunnitelma 2015 2016	
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
Tulorahoitus					
Liikelylijäämä (-alijäämä)	3 935	3 426	2 458	3 865	7 807
Poistot ja arvonalennukset	4 464	4 245	4 535	4 722	10 432
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korvaus peruspääomalle	-2 984	-2 984	-2 984	-2 984	-2 984
Korkokulut kaupungin lainasta	-109	-70	-53	-80	-109
Muut	8	7	-7	-1 465	-4 611
	5 313	4 625	3 949	4 057	10 534
Investoinnit					
Tuotantoinvestoinnit	-1 891	-22 040	-5 511	-102 317	-55 776
	-1 891	-22 040	-5 511	-102 317	-55 776
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN NETTORAHAVIRTA	3 422	-17 416	-1 562	-98 260	-45 241
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikainen					
Muilta saatujen lainojen lisäys	0	0	0	98 000	49 500
Kaupungilta saatujen lainojen vähennys	-479	-479	-479	-479	-479
Muilta saatujen lainojen vähennys	0	0	0	0	-3 907
	-479	-479	-479	97 521	45 113
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Vaihto-omaisuuden muutos	92	0	0	0	0
Yhdystilisaamisten muutos, lisäys (-), vähennys(+)	-3 719	17 895	2 041	739	128
Saamisten muutos, lisäys (-), vähennys(+)	81	0	0	0	0
Saamisten muutos kunnalta/kuntayhtymältä	385	0	0	0	0
Korottomien velkojen muutos, lis (+), väh (-)	486	0	0	0	0
Korottomien velkojen muutos kunnalta/kuntayhtymältä	-266	0	0	0	0
	-2 940	17 895	2 041	739	128
RAHOITUKSEN NETTORAHAVIRTA	-3 419	17 416	1 562	98 260	45 241
RAHAVAROJEN MUUTOS	3	0	0	0	0
Rahavarojen muutos					
Rahavarat 31.12.	7	7	7	7	7
Rahavarat 1.1.	4	7	7	7	7
	3	0	0	0	0

7.2.2. HKL-Metroliikenteen rahoituslaskelma vuosina 2012-2016.

23.5.2013

7.3. HKL-Liikelaitos (infrapalvelut, hallinto- ja talousyksikkö, toimitusjohtaja)

7.3.1. Tavoitteet 2014-2016

Infrapalvelut

Tuloskorttitavoitteet 2014

Taloudellinen tulos

- Budjetin mukainen tilikauden tulos.

Asiakastulos

- Sisäisessä asiakastyytyväisyystutkimuksessa yleinen tyytyväisyys infrapalveluiden toimintaan vähintään 3,80.

Henkilöstötulos

- Työilmapiiri on hyvä, tyytyväisten osuus 67 % vastaajista. (mittarina työhyvinvointitutkimuksen työilmapiirikysymys, 2012 = 58 %)
- Johtaminen paranee, työhyvinvointikyselyn arvosana johtamisesta > 3,55 (2011 = 3,41, mittarina kysymykset 4, 6, 7, 8, 13)

Kehittämistulos

- Johtamisjärjestelmä, toimintasuunnitelma ja pitkän tähtäimen suunnitelma on päivitetty.
- Omien RV-ratatyömaiden toteutuneet kestot pysyvät suunnitelmien mukaisina.
- Yksikön ympäristöjärjestelmä on valittu.
- Kiinteistöjen energiatehokkuutta parannetaan.
- Metrovarikon kehittämis- ja laajennusprojekti valmistuu aikataulun ja kustannusarvion mukaisesti.
- Koskelan varikon kehittäminen etenee suunnitelmien mukaisesti.
- Metron turvallisuuden parantamiseen suunnitellut rakenteelliset muutokset on aloitettu.
- Infran kuntokartoitukset ja kunnossapitosuunnitelmat on tehty 50 % infrasta.
- Uusi projektinhallintajärjestelmä saadaan tuotantokäyttöön.
- Infran kehityshankkeet etenevät yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

23.5.2013

Hallinto- ja talousyksikkö

Tuloskorttitavoitteet 2014

Taloudellinen tulos

Varmistetaan, että HSL:n kanssa tehdyt kumppanuussopimukset sekä muut HTY:n sopimukset ovat taloudellisesti kannattavia.

Tilikauden tulos on vähintään 0. Sisäistä laskentaa kehitetään palveluissa.

Asiakastulos

Matkustajien kokemaa järjestystä ja turvallisuutta seurataan joukkoliikenteen asiakastytyväisyyskyselyllä (tavoite 4,05 asteikolla 1-5). Hallinto- ja talousyksikön sisäisten palvelujen tasoa seurataan asiakastytyväisyystutkimuksella (tavoite 3,7 asteikolla 1-5). Matkustajaturvallisuuden parantamista koskevaa kehittämissuunnitelmaa jatketaan; selvitetään uusien vartiointipalveluiden määrällistä ja ajallista kohdentamista sekä matkustajien turvallisuutta ja turvallisuudentunnetta tukevia järjestelmiä uudistetaan. Jatketaan HKL:n yhtenäisen asiakaspalvelujärjestelmän kehittämistä. Hyödynnetään HKL:n laatujohtamisen kehittämistä saatua tietoa sisäisessä ja ulkoisessa asiakaspalvelussa.

Henkilöstötulos

Henkilöstöohjelmat päivitetään kaupungin ja HKL:n tavoitteiden sekä henkilöstötutkimuksista saatujen tulosten pohjalta. Eläkkeelle siirtymisiin varaudutaan ennakkoisesti ja luodaan tarkoituksenmukaiset ja tehokkaat tehtävät eläkkeelle siirtymisten jälkeen. Pidetään huolta esimiesten ja muun henkilöstön laaja-alaisesta osaamisesta erityisesti suurien hankintojen sekä eläkkeelle siirtymisten yhteydessä. Tulospalkkiojärjestelmän tavoitteita ja seuranta kehitetään edelleen niin, että se toimii tehokkaammin kannustavana työvälineenä asetettujen tavoitteiden toteuttamisessa. Kehitetään yhteistyötä ja pyritään synergiaetuihin HKL:n konserniin kuuluvien yhtiöiden ja HKL:n hallintoon, hankintaan ja it-palveluihin kuuluvien tehtävien suorittamisessa. Sijaisuusjärjestelyjen toimivuutta parannetaan.

Kehittämistulos

Hallinto- ja talousyksikkö on keskitettyjen palvelujen ydin HKL:n organisaatiossa, jossa haetaan mahdollisimman suuret synergiaedut kaikkia tuotantoyksiköitä palvelevissa yhteisissä palveluissa. Erityisiä kehittämissuunnitelmia ovat edellä mainittujen tuloskorttitavoitteiden lisäksi mm. seuraavat:

- Sisäisen tiedottamisen ja HKL:n ulkoisen brändin vahvistaminen.
- Kaupungin tietoteknisen ympäristön kehittämisestä aiheutuvat muutostarpeet.

23.5.2013

- Toimittajakumppanuuksien kehittäminen ja analysointi Tilaajavastuu.fi -palvelun avulla edelleen niin, että vältetään toimimasta harmaaseen talouteen liittyvien yritysten kanssa.
- HKL:n investointihankkeiden rahoitusvaihtoehtojen (mm. leasing-rahoituksen) selvittäminen.
- Ahjon käyttöönoton mahdollisuuksien edelleen hyödyntäminen.
- Sopimustenhallintajärjestelmän tehokas hyödyntäminen mm. hankesuunnitelmien saatavuudessa järjestelmästä.
- Kaupungin Henkilöstöhallinnon tietojärjestelmien uudistamishankkeeseen varautuminen (HR-tietojärjestelmähanke).
- Helinä -idea- ja innovaatiojärjestelmän markkinointi henkilöstölle.
- Turvallisuusjohtaminen ja siihen liittyvät kehittämishankkeet (uusi vartiointikonsepti).

23.5.2013

7.3.2. HKL-Liikelaitoksen tuloslaskelma

TULOSLASKELMA	Tilinpäätös 2012	Ennuste 2013	Talousarvio 2014	Taloussuunn 2015	Taloussuunn 2016
LIIKEVAIHTO					
Tuki kaupungilta	1 732	5 715	9 099	14 534	25 432
Liikennöintikorvaukset	3 945	4 172	3 800	3 800	3 800
Infrakorvaukset	61 186	64 071	66 169	65 880	81 571
	66 863	73 958	79 068	84 214	110 803
Valmistus omaan käyttöön	4 507	4 847	4 702	4 702	4 702
Liiketoiminnan muut tuotot	27 439	27 049	30 084	30 584	32 384
	31 946	31 897	34 786	35 286	37 086
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat:					
Ostot tilikauden aikana	-8 832	-9 552	-9 600	-9 600	-13 800
Ulkopuoliset palvelut					
SLL-korvaus	-3 792	-4 572	-4 200	-4 200	-4 200
Muiden palvelujen ostot	-28 483	-28 310	-30 546	-31 134	-39 646
	-41 107	-42 433	-44 346	-44 934	-57 646
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-6 720	-7 200	-7 604	-7 801	-7 680
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-1 866	-1 949	-2 060	-2 113	-2 080
Muut henkilösivukulut	-371	-441	-448	-460	-453
	-8 958	-9 590	-10 111	-10 373	-10 213
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-19 589	-22 034	-23 699	-27 049	-31 728
	-19 589	-22 034	-23 699	-27 049	-31 728
Liiketoiminnan muut kulut					
Vuokrakulut	-6 144	-6 273	-6 528	-6 528	-12 120
Muut kulut	-5 257	-5 542	-5 429	-5 429	-5 429
	-11 401	-11 814	-11 957	-11 957	-17 549
LIIKEYLIJÄÄMÄ	17 754	19 983	23 741	25 187	30 753
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	272	81	94	152	199
Muut rahoitustuotot	24	0	0	0	0
Korkokulut					
Muista lainoista	-557	-2 390	-5 515	-6 961	-10 500
Korvaus peruspääomalle	-3 222	-3 222	-3 222	-3 222	-3 222
Infrakorko	-10 882	-11 172	-11 349	-13 162	-15 595
	-14 365	-16 703	-19 992	-23 193	-29 118
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	3 388	3 279	3 749	1 994	1 635
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	3 388	3 279	3 749	1 994	1 635
Varausten ja rahastojen muutos					
Poistoeron muutos	-6 343	968	1 104	1 104	1 104
Vapaaehtoisten varausten muutos	3 744	-4 287	-4 853	-3 098	-2 739
	-2 599	-3 319	-3 749	-1 994	-1 635
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	790	-40	0	0	0

7.3.1. HKL-Liikelaitoksen tuloslaskelma vuosina 2012-2016.

23.5.2013

7.3.3. HKL-Liikelaitoksen rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA 1000 €	Tilinpäätös 2012	Ennuste 2013	Talousarvio 2014	Taloussuunnitelma 2015	Taloussuunnitelma 2016
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
Tulorahoitus					
Liikelyijäämä (-alijäämä)	17 754	19 983	23 741	25 187	30 753
Poistot ja arvonalennukset	19 589	22 034	23 699	27 049	31 728
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korvaus peruspääomalle	-3 222	-3 222	-3 222	-3 222	-3 222
Infrakorko	-10 882	-11 172	-11 349	-13 162	-15 595
Muut	-261	-2 310	-5 421	-6 808	-10 300
	22 977	25 314	27 448	29 043	33 363
Investoinnit					
Tuotantoinvestoinnit	-19 667	-13 848	-6 470	-5 700	-8 920
Henkilökuljetuksen perusinvestoinnit	-47 105	-69 760	-72 160	-60 144	-68 186
	-66 771	-83 608	-78 630	-65 844	-77 106
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN NETTORAHAVIRTA	-43 794	-58 294	-51 182	-36 801	-43 743
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten vähennykset konsernin muilta yrityksiltä	907	907	907	907	907
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikainen					
Muilta saatujen lainojen lisäys	50 000	101 000	58 500	46 500	55 500
Muilta saatujen lainojen vähennys	-1 540	-1 729	-7 938	-10 348	-12 243
Lyhytaikainen					
Muilta yrityksiltä saatujen lainojen muutos	1 540	0	0	0	0
	50 907	100 178	51 469	37 059	44 163
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Vaihto-omaisuuden muutos	401	0	0	0	0
Yhdystilisaamisten muutos, lisäys (-), vähennys(+)	0	-158	-287	-258	-420
Yhdystilivelkojen muutos, lis (+), väh (-)	-11 109	-41 726	0	0	0
Saamisten muutos, lisäys (-), vähennys(+)	9 013	0	0	0	0
Saamisten muutos kunnalta/kuntayhtymältä	1 331	0	0	0	0
Korottomien velkojen muutos, lis (+), väh (-)	-10 869	0	0	0	0
Korottomien velkojen muutos kunnalta/kuntayhtymältä	4 146	0	0	0	0
	-7 088	-41 884	-287	-258	-420
RAHOITUKSEN NETTORAHAVIRTA	43 819	58 294	51 182	36 801	43 743
RAHAVAROJEN MUUTOS	25	0	0	0	0
Rahavarojen muutos					
Rahavarat 31.12.	83	83	83	83	83
Rahavarat 1.1.	57	83	83	83	83
	25	0	0	0	0

7.3.2. HKL-Liikelaitoksen rahoituslaskelma vuosina 2012-2016.